

Szerzői estek, koncertek

Zeneművészek csoportértekezlete Szegeden

A Magyar Zeneművészek Szövetsége dél-magyarországi csoportjának tegnapi, szegedi ülésén Weninger Richárd, a csoport titkára számolt be az elmúlt időszak eseményeiről. A partnerek kapcsolatokról szólva elmondta, sok fiatal kapott javaslatokra alkotói támogatást a városi tanácstól, mellyel közösen készítették elő a kamarazenekari napokat is. Az Országos Filharmónia szegedi műsortárgyalásain változatlanul a helyi előadóművészek föllépését szorgalmazzák. Igen jól sikerült legutóbb a mai magyar zene hete, a rádió is készített felvételeket, problémát mindössze az egyeztetési nehézségek jelentettek. A baráti országok kortárs zeneművészetét, annak helyi megjelenését ambiciójával idén moldáviai szerzők darabjait szólaltatták meg. A zenei világnapot a jubiláns barokk szerzők, Händel és Bach alkotásainak szentelték.

Ami a jövőt illeti, Weninger Richárd beszámolt arról, hogy együttműködési szerződést terveznek a TIT-

tel, december 12-én emlékműsorral adóznak Weiner Leó művészetének (a megyei tanáccsal közösen szervezik), február 7-én pedig Vántus Istvánnak lesz szerzői estje Budapesten. Jövőre a mai magyar zene hetét április 21-től rendezik meg. A közönség ezúttal Soproni Józseffel ismerkedhet meg. Emellett bemutatót szánnak az elektronikus zenének, Pongrácz Zoltán és Patlachich Iván közreműködésével. Megtartják a szokásos kamarazenei estet és a kórushangversenyt is, ahol a Canticum megszólaltatja Vántus Istvánnak erre az alkalomra készülő vokális művét. A rendezvénysorozat érdekességének ígérkésztetik az új magyar pedagógiai művekből tervezett koncert a zeneiskola tehetséges növendékeinek tolmácsolásában. S változatlanul szorgalmazzák, hogy a mai magyar zene hetének hangversenyeit máshol is bemutathassák. A zeneművészek helyi csoportja arra is gondol, hogy emlékeket szenteljen Lajtha Lászlónak.

A szövetség országos elnöksége tisztújítás előtt áll:

a legutóbbi üléséről Vántus István, az elnökség tagja informálta a csoport tagjait. Az elnökségi ülésen beszámoltatták az Országos Filharmóniát és a Hanglémezgyártó Vállalatot elsősorban az új magyar zene patronálásáról, de megvitatották a rádió és a televízió zenei műsorait, sőt azt a kérdést is, miért nincs ének-ből felvételi vizsga a bajai tanítóképzőben. Elmondta Vántus István, hogy a szövetség elnöksége nagyra értékeli a dél-magyarországi csoport munkáját, erre utal az a tény is, hogy vendégeiket, külföldi művészeket szívesen küldenek errefelé koncertekre, tapasztalatcserére.

A zeneművészek szövetségének tegnapi csoportértekezletén a beszámolókat vita követte. Itt hallottuk egyebek között, hogy a tanárképző főiskola női karahosszabb adósságának törlesztésére készül: romantikus műsort szeretnének bemutatni, amit a tervek szerint külföldre is elvinnének.

N. I.

Éhség a kultúrára

Újat mondani ebben a témában igen nehéz. Alig válassz el bennünket húsz centi a szomszédától, mégse tudunk róla semmit. Arról se nagyon, akinek az ajtaja a mienk mellett nyílik. Egyedül a hangerősítéssel rádió tesz jó szolgálatot, mert abból az egész utca mindkét oldalára egy is elég. Hiába akarja a népművelés évek óta közelebb hozni egymáshoz a panelházak lakóit, igyekezete kudarcba fullad, mert éppen ott, ahol a legtöbb ember lakik, ott nincsen otthona a művelődésnek. Es ha volna? A bentiek is vegetálnak csak, mert nincsen pénzük az igényesebb munkára. Azt is tudja mindenki, annyira kicsi egy lakás, hogy abban csak egy fotel jut egy emberre, lehetőleg a tévé előtt, a másik a feleségé, a harmadik és a negyedik pedig a két gyereke. Hiába ostorozzuk az embereket, hogy beleragadnak a tévébe, mi mást tehetnek? Hazajönnek, fáradtak, zsupsz bele a fotelba! Azért is fáradtak, mert akiben egy kicsike életmozgás mozog, az különmunkákkal igyekszik kiegészíteni a jövedelmét. Még nagyobb a zsupsz bele. És mivel mindenevők letünk, jöhet a legigénytelenebb műsor is a dobozban, amíg a kép mozog, mi nézünk.

Panelházakat említettem az előbb, pedig érzem, hogy általános emberi tévedések vezetnek ehhez a magatartáshoz. A régi, téglafalú házak lakói ugyanígy lehetnek.

A hivatalos népművelés tudván tudja, hogy így van, de tétlenségre van kárhóztatva. Azt is tudja, hogy a lakótelepeken kényszermegoldások születtek, és az eredetileg mosókonyhának tervezett valamikből edzőtermek, barkácsszobák vagy klubok lettek, de ezekbe bepopogtatni se mer. Menjen és prédikáljon, amikor mindenki tudja, hogy üres a zsebe? Belelőli inkább az idejét az iskolákba, és sulibulikat szervez hatalmas erőfeszítések árán. Ehes a lakótelepi gyerek minden szóra, ami hozzá intéződik, megy tehát, és igyekszik kihasználni minden kínálkozó alkalmat.

A napokban Újszegeden az átalakított mosókonyhák és garázsklubok vezetői tanácskoztak. Szerényke pénzeket is kaptak az előző években, arra is kíváncsiak voltak a szervezők, mire mentek vele. Bevezető beszéd semmi, csak a csapatok nyíltak meg, és ömlött a résztvevőkből a szó.

Az első ember mindjárt panasszal kezdte. Szép kis klubot rendeztek be a lépcsőházban, és vandálok tanysója lett. Kihívta egyszer az URH-t is, de állítólag azt mondta a rendőr, ha húszéret nem éri el a kár, akkor

nem foglalkoznak vele. Sora van persze, hogyan lehet valamiből, ami jóra és szépre született, törő-zúzó suhancok fészke. Megkapta valaki a kulcsot a lépcsőházből, átvitte a szomszédba, másoltatott belőle legalább tízet, és csak az nem ment be ezután, aki nem akart. Bezárta a klubot, és fölmondott. Pedig annak idején a főiskolán klubvezetést is tanult. Ez a rombolási ösztön soha nem jött szóba, még akkor se, amikor az egyik foglalkozásra hülígánokat hívtak be a sarokról. Csatlakozott hozzá a második szoláló. Ők is kulcsos klubot csináltak, azt is szétverték. Zárat cserélték, és levonják a tanulságokat. Bántja viszont, hogy a lakók azt hiszik, pénzt kap érte, és ha lehet, nem támogatják. A harmadik is avval kezdte, hogy náluk is lehoadt a lelkesedés, de szerencsésükre van egy hozzáértő, idős bácsi, akire hallgatnak. Szögvasakból ülőkéket hegesztettek, deszkát raktak rá, a kárpitos behúzták valamivel — talán a téli hónapok eredményesebbek lesznek.

Eros fordulatot hozott a beszélgetésbe, amikor egy doktornő kért szót. Náluk nöbizottsági helyiségnek indult a mosókonyha, több rendezvényük is volt már, és egészségügyi előadást is tartottak. Miből fizették? Semmiből. Ki tartotta? Van még olyan, aki ingyen is hajlandó előadni? Szerényen mondta, ő tartotta, és bárhová elmenne szívesen, ingyen, ha hívnák. Szakállas férfi következett, és azt állította, náluk semmi lerobbanásfele nem következett be. Igaz, nincsen népművelés, csak testkultúra van, és barkácsszobák, de szívesen venné, ha segítené valaki értelmes előadók megszerzésében. Innen-onnan talán pénz is tudna szerezni, ha másként nem megy. Még egy szakállas férfi szólt, arról leginkább, hogy társasházban laknak, ennél fogva már be-

költözés előtt jól ismerték egymást. Sárgaruhás hölgy követte, és még meglepőbb dolgokat mondott. Számítógépet vettek a klubnak, magánót is büttyköltek hozzá, és föl is lehet vinni a lakásokba. Eszembe jutott a japán példa: azért ugrottak a világ elsői élére, mert a gyerek is számítógéppel játszik. Jó lenne, mondta tovább, ha a fölnötteket érdeklő előadásokat vagy beszélgetéseket is tarthatnának, de nem nagyon tudják, kit lehetne meghívni.

Kevesen voltunk csak, de itt megbombolt a parlamentarizmus. Néha egymás szavába is vágva azt mondogatták az emberek, a népművelés hőskorában (nevezhetjük akár a szabadművelődés, akár a rossz szájjal zárult falujárás korszakának) előadók is, hallgatók is voltak, meg kellene mostani pénztelenségünkben ugyanezt próbálnunk még egyszer. Az arra termelt nagyon okos emberek közlési vágya találkozik a hallgatók befogadói törekvéseivel, csak a hozzá vezető utat kellene valahogy élővé tenni. E sorok írója biztosra veszi, hogy az óriási lehetőségeket kihasználatlanul hagyó, sokszor hétről hétre silány műsort közvetítő, szellemtelen és lapsó tévéműsorok mellett újra fölvirágozhatna az eszközeiben igen nagyot fejlődött, módszereiben gazdag népművelés akkor is, ha egyetlen kicsi teremben tizenöt-nél több ember egyszerre nem nagyon fér be. Vannak olyan átokkal megvert emberek, akik szíves hívásra bármikor elmennének segíteni akkor is, ha a meghívó csak a szavait beívó közönséget tudja adni, pénzt nem. Bizik abban is, hogy a soha nem elég, de mégis létező lakótelepi népművelők a közvetítésben tudnának igazi segítséget adni, ha hetvenhét valós nehézség közepette is erőt áldozhatnának rá.

A mostani megbeszélésnek egybeként folytatása következik.

Horváth Dezső

Díjkiosztás a Radnóti biennálén

A Radnóti biennálé díjkiosztó ünnepségét csütörtökön rendezték Győrött, a városi tanács dísztermében. A Radnóti Emlékbizottság és Irodalmi Társaság ezúttal nyolcadik alkalommal ítélte oda a díjakat a kortárs költészet rangos képviselőinek. A költői fődíjat életművéért Kalász Márton József Attila-díjas költő, költői díjat Pinter Lajos József Attila-díjas költő nyerte el. Az elsőkötetes költő díját Csajka Gábor Ciprián kapta. Hegedűs D. Géza színművész előadóművész díjban részesült a ver-

sek rádióban, tv-ben és színpadon nyújtott művészi tolmácsolásáért. Irodalmi Szépverseny díjat kapott Leszkovszky Albin sárbogárdi tanár és Schmidt István nagykanizsai népművelő az amatőr művészek mozgalomban kifejtett több évtizedes tevékenységéért. A díjakat Jankovits György, a Győr-Sopron Megyei Tanács elnökhelyettese, a társaság elnöke adta át.

A díjkiosztó ünnepségen mutatták be az Örvénylőszívű vándor című kötetet, amely 90 költő csaknem 200, Kormos Istvánról írott versét tartalmazza Z. Szabó László szerkesztésében. A kötetet a Radnóti Emlékbizottság és Irodalmi Társaság adta ki, 4 ezer példányban. A kötet verseit a győri előadóművészek klubjának versmondói szólaltatták meg. Közreműködött Czigléri László orgonaművész. (MTI)

Szoborbemutató

A Makói József Attila Művelődési Központban kiállítását rendeznek Szathmáry Gyöngyi szobrászművész alkotásából. A tárlatot ma, pénteken délután 5 órakor Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese nyitja meg, melyet december 31-ig naponta 10 és 12, valamint délután 3 és 6 óra között látogathatnak az érdeklődők.

Művészi élmények, árubemutató

Az Amfora Kereskedelmi Vállalat üzletpolitikájának homlokterében lévő célkitűzése, hogy minden vevőre tegezt igyekezzen kiszolgálni. Ennek a gondolatnak jegyében gyarapította a világhírű Rosenthal-cég magyarországi stúdióhálózatát. A két éve megnyitott budapesti galériát követően tegnap, csütörtökön két új kirendeltség fogadja az érdeklődőket. Az egyiket Kecskeméten, a másikat Szegeden, a Széchenyi tér 2/A alatti Amfora ajándékboltban nyi-

tották meg. A szegedi stúdiórészleg színvonalát és áruválasztékát megegyezik a Rosenthal nyugat-európai üzlethálózatának és budapesti galériájának színvonalával és kínálatával. A hagyományos, klasszikus formák mellett a reprezentatív stúdiórészlegben kínálják a modern szemléletű, kis szériás étkészleteket, teás-, moka- és süteményesszetteket, evőeszközöket, egyedi dísz tárgyakat, apró ajándékokat.

„Minden használati és dísz tárgy csak akkor tarthatta meg évszázadokon át kulturális és anyagi értékét, ha saját korát fejezte ki, és ahhoz mindig következetesen ragaszkodott.” Philip Rosenthal

A németországi Linie-ben 1879-ben alapították azt a kis dekorációs üzemet, amely fennállásának több mint egy évszázada alatt világhírű céggé, az egész földkerekséget beszövő üzlethálózatá vált. Már idősebb Philip Rosenthal úgy fogalmazott, hogy „Egy termék csak szebb formája és díszítése révén előzheti meg vetélytársait.” Ezt a gondolatot követte fia, amikor 1961-ben létrehozta stúdióját. Mintegy száz világhírű képzőművész dolgozott a cégnek, formákat terveztek, dekorációkat készítettek. Közöttük olyan, valóban neves és huszadik század képzőművészetét meghatározó alkotók is voltak, mint Salvador Dalí, Oscar Kokoschka, Henry Moore, Walter Gropius, Otmar Alt, Viktor Vasarely.

A Rosenthal stúdió egy nálunk még szokatlan kon-

ceptiót valósított meg. Egyféle szellemben gyártja porcelántárgyait, üvegedényeit és fém evőeszközöket. Az egyes elemek összjátéka, az egységes stílus kimunkálása hosszútávú fejlesztésen alapul, melynek során egyaránt figyelembe veszik a tudományos meggondolásokat, az esztétikai mértéket és az eladási gyakorlat tapasztalatait. S ez a következetesség nemcsak a termékek tervezésére és gyártására vonatkozik, de a bemutatások koncepcióját is meghatároz-

za. Rendkívül eredeti és funkcionális installációs rendszere elegáns, a tárgyak kiemelését szolgálja, ugyanakkor sok értékes és hasznos információt közöl az alkotókról is. A tegnap megnyitott szegedi Rosenthal stúdiórészleg nagyszíni színfolt a Belváros üzleti forgatagában. Nem csupán kereskedelmi célokat szolgál, de izlésformáló missziót is betölt. Példát mutat, miként lehet újszerűen, konzervenszerűen, elegánsan és információgazdagon terméket bemutatni és az érdeklődőket ráhangolni a formában, színben és dekorációban tetest öltő művészi elgondolásokra. A stúdió jelenlévő képviselői elmondták, hogy jövőre minden valószínűség szerint létrejön egy együttműködés a Rosenthal cég és a Szegeden önálló galériával rendelkező Kass János között.

T. L.

Grafikai seregszemle

December elsején nyitják meg a Miskolci Galériában az országos grafikai biennálét — jelentették be csütörtöki sajtótájékoztatójukon a rendezők. A magyar grafikai művészeti élet e rangos seregszemléjére immár 13. alkalommal kerül sor. A galéria összes termében 112 művész 221 grafikai lapját láthatja majd a tárlatlátogató közönség. A biennáléhoz kapcsolódóan a Herman Ottó Múzeum papszeri épületében a finn testvérváros, Tampere 11 grafikusának 47 alkotásából nyílik tárlat, a Kossuth utcai mini galériában pedig a szokásoknak megfelelően az előző nagydíjas — most Szemethy Imre Munkácsy-díjas gra-

fikusművész — állítja ki munkáit.

A Művelődési Minisztérium, valamint a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége pályázatot hirdetett a helysínki záróokmány szellemében készült grafikai alkotásokra. E pályázatra 60 mű érkezett, közülük öt részesül díjazásban. E díjakat, a biennálé 13. díját, és a legeredményesebben dolgozó fiatal grafikusművész számára kiírt Kondor Béla-emlékérmet is az ünnepi megnyitón adják át a díjalapítók. A Művelődési Minisztérium most alapított technikai díját a magánnyomó technikával készült legjobb grafikai lap készítője kapja.